

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

16. ročník, školský rok 2023/24

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: A monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg.

1.* Olvasd el az alábbi állításokat és határozd el, hogy igazak-e vagy hamisak. A válaszlapon jelöld meg (karikázd be) az igen vagy a nem választ.

- a) A középkor első két évszázadában az európai kontinensen gyakoriak voltak a háborúk.
- b) Az akkori törzsek legbefolyásosabb csapata közé tartoztak a törzsi varázslók.
- c) Ezekből a csapatokból kerültek ki a törzsek uralkodói, akiket gyakran királyoknak nevezünk.
- d) A terület és az emberek, amelyeket ezek a csapatok hódítással szereztek meg, a csapat közös vagyonát képezték.

2.* A középkor egyik tipikus jele volt a „hűbér”. Az alább felsorolt lehetőségek közül válaszd ki csak azokat, amelyek igazak. Írd a helyes három betűjelet a válaszlapra.

- a) Latinul a „hűbér” privilegiumot jelent.
- b) A hűbért a király a kísérete tagjainak adta kölcsön
- c) a hűbér terület volt – földterületet jelentett a rajta élő emberekkel
- d) a hűbér latinul feudumot jelent
- e) a hűbér a királyi kincstár rendszeres befizetéseinek formáját jelentette
- f) a király a hűbért már a középkor elején állandó személyi tulajdonba adta kísérete tagjainak.

3.* Mi mindent kellett a lovagoknak tudniuk? Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki azt a hármat, amelyekre a lovagoknak nem volt feltétlenül szükségük. Írd a válaszlapra a helyes megoldások betűjeleit.

- a) Olvasás és írás
- b) lovaglás
- c) a Biblia tökéletes ismerete
- d) fegyverek használata
- e) a lovagi torna szabályai
- f) kastély- és erődépítési ismeretek

Máriássy VI. István alakja, Markusfalva
(1516 előtti évekből)

4.* Alkoss párokat a felsorolt várakból/kastélyokból és a rájuk jellemző elemekből. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

a) Dévény	1) régebbi nevén Tobul
b) Beckó	2) hatalmas henger alakú tornya
c) Budatín	3) Apácatoronny (Panenská veža)
d) Kapi	4) Litva folyócska
e) Csábrág	5) 70 méter magas várszikla

5.* Nem mindegyik várat vagy kastélyt építettek magas dombra. Állapítsd meg, hogy a felsorolt építmények közül melyeket építettek síkságra vagy kis emelkedésre és melyeket építettek nagy emelkedésekre, sziklára.

Budatín vár, Jókő, Lednic, Besztercebánya, Vágtölgyes, Gács

6.* Válaszd ki azt a kifejezést, amelyik kiegészíti a felsorolt mondatokat és írd le a válaszlapra.

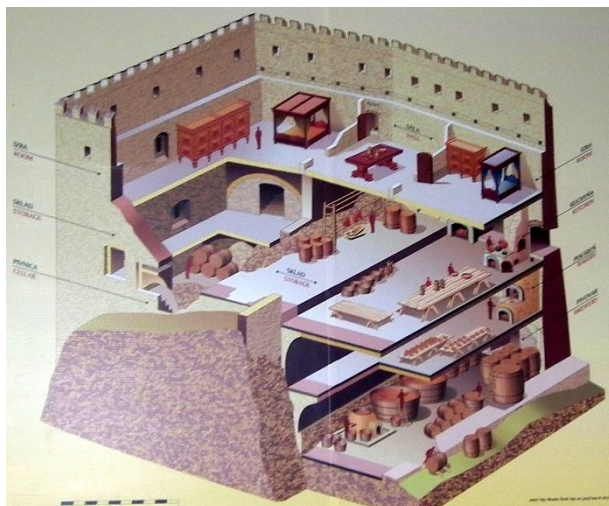
- a) **A nyitrai vár területén található legrégebbi épület:** *román kori, gotikus vagy reneszánsz stílusban épült.*
- b) **Mennyi templom található a besztercebányai várban:** *egy, kettő vagy három templom.*
- c) **A selmecebányai Óvár területén található legrégebbi építmény:** *román kori, gotikus vagy barokk stílusban épült.*

7.* Sorold a válaszlapon a várakat és a kastélyokat az adott régióhoz.

*Kapi, Beckó, Gács, Csábrág, Galgóc vára, Szomolány, Budatín vára, Zsolnalitva
Lubovna vára*

8.* Írd a válaszlapra, melyik négy várban és kastélyban található múzeumi tárlat, amely a vár vagy a kastély történelméhez is kapcsolódik? Segítségül szolgál a mellékelt ábra.

*Budatín vára,
Csábrág,
Kapi,
Selmecebánya,
Lubló vára,
Dévény,
Jókő,
Lednic*

9.* Annak ellenére, hogy a várakat és a kastélyokat a középkorban építették, nálunk is található olyan építmények, melyek a későbbi korokban épültek, vagy pedig jelentősen

átépítették ezeket, még a 19. században is. A felsoroltak közül válaszd ki a későbbi építményeket.

Dubnica nad Váhom- Máriatölgyes, , Devín - Dévény, Čabrad' - Csábrág, Smolenice - Szomolány, Lietava - Zsolnalitva

10.* Alkoss párokat a fényképekből és a a helységekéből, városrészekből, amelyekben az emlékhelyek találhatóak. Írd a válaszlapra a helyes betű- és számkombinációt.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

A – Nyitra

C – Galgóc

E – Besztercebánya

B – Beckó

D – Dévény

F – Budatín

11.* Figyelmesen nézd meg az alábbi képeket. A felsorolt lehetőségek közül írd a válaszlapra azt az öt várat/kastélyt, amelyek nincsenek a képen.

Csábrág – vár, Kapi – vár, Jókő – vár, Máriatólgyes – kastély, Gács – kastély, Zsolnalitva – vár, Lubló vára, Szomolány – várkastély, Selmecbánya – Óvár, Lednic – vár

12. Az óriás megnevezés mesealakot jelent, de eredetileg egy etnikai csoport neve volt, melyet némelykor nemzetnek, népnek is neveznek, amely a 6. században elfoglalta a Duna menti alföldet. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- Hogyan hívják jelenleg ezt a népet?
- A felsorolt fogalmak közül melyik három jellemző erre a népre- *nomád, földműves, békés, harcos, hódító, keresztény?*
- Mi volt a neve a nyugati szlávok első ismert törzsszövetségének, amelyet őseink hoztak létre amikor ez ellen a nép ellen harcoltak?

13. A szlovák 20 koronás bankjegyen (amely az euró bevezetéséig volt érvényben) történelmünk 9. századi fontos alakja volt ábrázolva, aki az első keresztény templomot

építtette területünkön. Válszold az alábbi kérdésekre, melyek ehhez a személyiséghez kapcsolódnak.

- a) Hogy nevezték ezt a személyiséget?
- b) Melyik városban volt a székhelye és építtette az említett templomot?
- c) Hogy hívják azt a fejedelemséget a mai Magyarország területén, amelyet ez a személyiség alapított, miután önkéntelenül elhagyta a mai Szlovákia területét?
- d) Hogy hívták ennek az új fejedelemségnek a székhelyét?

14. Állítsd megfelelő sorrendbe Nagy-Morávia uralkodóit úgy, ahogy követték egymást (az elsőtől az utolsóig). Melyiküket nevezik Nagy - Morávia királyának?

Rastislav, I. Mojmir, II. Mojmir, Svätopluk

15. Nemcsak történelmünk, hanem más szláv nemzetek történelme szempontjából is jelentős esemény 1160. évfordulójáról emlékeztünk meg tavaly, amely kulturális, szellemi és nyelvi téren is nagy hatást gyakorolt.

- a) Milyen esemény volt ez?
- b) Melyik évben történt ez az esemény?
- c) Ki uralkodott abban az időben Nagy - Moráviában?

16. Alkoss párokat a felsorolt nevekből és az általuk betöltött pozícióból. Írd a válaszlapra a helyes betű - és számpárokat.

a) Német Lajos	1) bizánci császár
b) Slavomír	2) a Kelet – Frank Birodalom királya
c) II. Mihály	3) nyitriai püspök
d) II. Hadrián (II. Adorján)	4) a frankok elleni felkelés vezére
e) Wíching	5) pápa

17. A megadott lehetőségek közül válassz ki két alapvető okot, melyek következtében Nagy-Morávia megszűnt. Írd a válaszlapra a betűjelet a helyes megoldáshoz.

- a) az uralkodó elleni pogány felkelés
- b) a Bolgár Birodalom terjeszkedése
- c) Svätopluk fiai közti ellentétek
- d) a magyar törzsek támadásai
- e) a Bizánci Birodalom támadásai

18. Az alábbi eseménypárok közül válaszd ki azt, amelyik korábban történt meg. Írd a válaszlapra a helyes megoldás zárójelben lévő számjelét.

- a) A magyarok bejövetele a Kárpát-medencébe (1) vagy a Pozsony melletti ütközet 907-ben (2)
- b) a Magyar Királyság létrejötte (1) vagy a nyitrai részfejedelemség (2)
- c) Géza lett az ősmagyarok nagyfejedelme (1) vagy István lett az ősmagyarok nagyfejedelme (2)
- d) Koppány lázadása (1) vagy az első magyar király megkoronázása (2)

19. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget és a hiányzó információkat írd a válaszlapra.

Jelentős magyar uralkodó voltA..., aki 1205 től 1235-ig uralkodott. Uralkodásának időszakát számos hadjárat jellemezte, 1217 és 1218 között még részt vett aB....hadjáratban. Az uralkodásával elégedetlen nemesség aC...évben kikényszerítette az ismert....D....oklevél kiadását. Az oklevél többek között jogot adott a nemességnek, hogy ...E....feljogosította a nemességet, hogy ellenálhasson a királyi hatalomnak.

20. „Abban az évben elpusztítottak....mindent egészen Ausztria, Csehország, Morvaország, Lengyelország és Szilézia határáig, Kunországtól egészen a Dunáig.” Ezekkel a szavakkal írta le Rogerius mester, váradi kanonok azokat az eseményeket, amelyek a 13. században megingatták a Magyar Királyság alapjait. Válaszolj a feltett kérdésekre.

- a) Milyen eseményről van szó?
- b) Melyik évben /években történt az említett esemény?
- c) Melyik uralkodó uralkodása idején történt ez az esemény?

21. A 14. század elején, az Árpád-ház kihalása után a magyar trónra két Anjou-házbeli király került, Károly Róbert és I. Nagy Lajos. A felsorolt eseményeket sorold a válaszlapon a megfelelő uralkodó nevéhez. Írd a válaszlapra a helyes betűjelet.

- a) A rozgonyi csata
- b) Magyarország és Lengyelország egyesítése egy államalakulatba
- c) a bányáskamara megalakulása Körmöcbányán
- d) a zsolnai szlovákok privilégiuma
- e) az új pénzegység, az aranyforint bevezetése.

A képen Körmöcbánya vára látható

22. A középkor végén 1514-ben Magyarországon megjelent az úgynevezett „parasztkirály“, akinek nem volt szerencsés sorsa, mert a sikertelen felkelés vezére volt.

- a) Írd le legalább a „parasztkirály“ vezetéknévét.
- b) A felkelés egy bizonyos hadjárat résztvevői között tört ki. Milyen hadjáratról volt szó?

Autori: PaedDr. Marek Bubeník, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzentka: Mgr. Anna Žideková

Fotografie: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: NIVaM, 2024 a Slovenská komisia Dejepisnej olympiády